UUTISET

TEM:n kansliapäällikkö vapauttaisi kaupat, postit, taksit ja Alkot

Jari Gustafsson haluaa myös arvioida uudelleen elintarvikeviennin onnistumista.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on saanut uuden johtajan, joka ei ole ministeriön putkessa kasvanut. Sen sijaan **Jari Gustafsson** on katsellut Suomea kaukomailta käsin.

TEM on myös kilpailuministeriö, mutta tuore kansliapäällikkö ei osaa vielä vastata siihen, miksi Valion tapauksessa kotimarkkinoiksi katsotaan vain Suomi, mutta Fennovoimassa kotimaisiksi omistajiksi kelpaavat yritykset koko Euroopasta.

Hän sanoo kuitenkin odottavansa paljon meneillään olevalta kilpailullisuusohjelmalta ja lakien uudistamiselta. Kauppojen aukiolojen lisäksi hän mainitsee apteekit, taksit ja Alkot.

”Ketkä näiden vapauttamista vastustavat? Työntekijät, yrittäjät ja viranomaiset – kaikki. Tällaisessa ympäristössä on aika vaikeaa tehdä kilpailua lisääviä uudistuksia.”

”Pitäisi ymmärtää, että nämä ovat pieniä osia suuresta kuvasta, ja ne on pakko laittaa kuntoon, tuli arvostelua tai ei. Halutaanko suomalaista kilpailukykyä vai ei? Tällä hallituksella näyttää olevan halua viedä uudistuksia läpi.”

Gustafsson toivottaa ”mitä suurinta onnea” myös muille normienpurkutalkoille.

Aivan liian vähän vientiyrityksiä

Gustafssonin edeltäjä **Erkki Virtanen** piti Suomen vahvuuksina metsää ja metallia. Myös seuraaja uskoo niihin, samoin kuin cleantechiin, biotalouteen ja ruokaan.

”Bio, clean ja digi ovat kärkihankkeita, koska niissä globaali markkina kasvaa ja meidän pitää saada osamme. Mutta on myös luotava uusia tuotteita ja palveluja ja niihin arvonlisää.”

Myös sahojen, konepajojen ja muiden kotimarkkina-alojen tulisi tutkia mahdollisuuksiaan vientiin.

Haasteena on, että enää ei ole veturiyrityksiä eikä siten klustreitakaan. Jokaisen yrityksen pitää löytää itse oma paikkansa maailmalla.

”Meillä on 300 000 yritystä, joista noin 500 hakee kasvua kansainvälistymisen kautta. Se on aivan liian pieni määrä.”

Julkisen rahan käyttäjänä Gustafsson edellyttäisi yrityksiltä jonkinlaista osoitusta pärjäämisestä kohdemarkkinoilla jo etukäteen sekä yrityksiltä yhteistyötä.

”Jos toisella tarjottimella on useita pieniä yrityksiä ja toisella pienempi joukko isoja yrityksiä, ostajan näkökulmasta vaaka menee isomman puolelle. Sillä on enemmän tarjottavaa samasta osoitteesta.”

Viennissä tulisi käyttää yksityisiä palveluja ja arvioida koko vientimalli uudelleen.

”Meillä on ollut elintarvike-, koulutus-, cleantech- ja muuta vientiä. Pitää katsoa kriittisesti, onko malli toimiva ja missä kohden julkinen tuki on tehokkainta.”

”Esimerkiksi elintarvikevienti arvioidaan ensi vuonna ja silloin nähdään, onko tapa ollut oikea ja tuottanut tulosta.”

Lottoamisen aika on ohi

Uuden kansliapäällikön viisivuotiskausi alkaa lennokkaasti. Ensi viikolla Gustafsson matkaa Brasiliaan sijaistamaan ministeriä, kun tämä matkaa Turkkiin.

Sielläkö ovat Suomen uudet vientitoiveet?

”Ne ovat kasvavia talouksia. Tavoitteena on, että yritykset voivat hakea kasvua totuttua kauempaakin.”

Suurlähettiläänä Gustafsson näki yhtä ja toista vientiponnistusta.

”Ainakin olen vastaanottanut vientivaltuuskuntia enemmän kuin moni muu ja nähnyt, miten julkinen puoli voi tukea yrityksiä.”

Suurlähettilään ei enää tarvitse kokea yhtä suurta myötähäpeää lähetystönsä lihapullamaistajaisissa kuin takavuosina. Yritykset ovat nykyisin valmiimpia kuin ennen ja tarvitsevat pikemminkin ”täsmätukea” sääntely- tai rahoitustulppiinsa.

Kehitysmaaviennille tyypillinen ”lottovoittojen” hakemisen vaihe on Aasiassakin ohi.

Kiina on aina ollut Suomelle muita Euroopan maita tärkeämpi vientikohde ja Venäjän ohella hyvä opettelumaa ei-länsimaisena vientikohteena.

”Kiina on jatkossakin Aasian keskus.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

JAANA KANKAANPÄÄ

”Jos oltaisiin haluttu, elintarviketarkastuksiin liittyvät asiat olisivat jo pois päiväjärjestyksestä”, Jari Gustafsson sanoo suomalaisen sianlihan viennistä Kiinaan.

Vienti Kiinaan on halusta kiinni

Kansliapäällikkö **Jari Gustafssonin** mielestä suomalaisen viennin pullonkaula eivät ole myyntitaidot vaan myytävät tuotteet.

”Ongelmamme on, että meillä on liian vähän tarjontaa sellaisissa tuotteissa, joissa lisäarvo on riittävän korkea.”

Edes Kiinassa viennin esteenä ei ole sääntely. Suomi on yrittänyt saada sinne auki sianlihan vientiä, mutta kiinalaiset viranomaiset ovat vaatineet muutoksia lihankäsittelylaitoksiimme.

”Keskusteluja on käyty vuosia siitä, kuinka elintarvikevienti Kiinassa lähtisi käyntiin. Jos oltaisiin haluttu, elintarviketarkastuksiin liittyvät asiat olisivat jo pois päiväjärjestyksestä”, Gustafsson väittää.

> Elintarviketeollisuus on hyvä esimerkki siitä, että niin mukavaa kuin yrityksiä onkin tukea, kasvumarkkinoilla suomalaiset ovat aika pieniä.
>
> JARI GUSTAFSSON

”Pelkäänkin, onko elinkeino itse valmis ottamaan riskiä ja uskooko se, että tarjottavaa on. Elintarviketeollisuus on hyvä esimerkki siitä, että niin mukavaa kuin yrityksiä onkin tukea, kasvumarkkinoilla suomalaiset ovat aika pieniä.”

”Kun ministeri siirtyy taka-alalle ja yritys etulinjaan, aika nopeasti kysytään yrityksen riskinottokykyä.”

Se tarkoittaa investointeja. Aidosti vientihaluisten tulisi myydä ja tehdä sopimuksia etukäteen.

”Kehottaisin yrityksiä edistämään omaa liiketoimintaansa tietoisena siitä, että sertifikaatit saadaan jonakin päivänä”, Gustafsson sanoo.

EIJA MANSIKKAMÄKI

KUKA?

Jari Gustafsson

Valtiotieteiden maisteri, 56-vuotias.
Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö 1.10. alkaen.
Suurlähettiläänä Pekingissä 2013–2015, sitä ennen Tokiossa, jäsenenä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankissa Lontoossa, virkamiehenä UM:ssä ja KTM:ssä ja teollisuusneuvoksena Suomen OECD-edustustossa Pariisissa
Syntynyt Porvoossa, asuu Helsingissä
Vaimo ja neljä lasta. Harrastaa alppihiihtoa.

LYHYESTI

Japaniin lähdössä iso juustoerä

Valion Joensuun tehdas on saanut miljoonan gouda-kilon vientisopimuksen Japaniin. Vientimäärä on isompi kuin tehtaalta aiemmin meni Venäjälle. Asiasta uutisoi sanomalehti Karjalainen keskiviikkona.

Lehdessä todetaan myös, että toukokuussa uudistettujen Viola-tuorejuustojen vastaanotto Suomessa on ylittänyt odotukset.

Goudaa toimitetaan Japaniin seuraavan puolen vuoden aikana yhteensä miljoona kiloa.

Kevan johtajalle potkut

Kevan toimitusjohtaja **Jukka Männistö** eroaa tehtävästään. Taustalla on Kevan hallituksen ja toimitusjohtajan välinen luottamuspula.

Kevan hallitus aloittaa välittömästi uuden toimitusjohtajan hakuprosessin. Uusi toimitusjohtaja aloittanee ensi vuoden keväällä.

Männistö ehti olla Kevan johdossa reilun vuoden eli viime vuoden elokuusta. Hänen edeltäjänsä **Merja Ailus** joutui eroamaan työsuhde-etuuksista nousseen kohun vuoksi.

Savon Sanomien päätoimittaja vaihtuu

Savon Sanomat on saamassa uuden päätoimittajan, kertoi lehti verkkosivuillaan torstaina.

Nykyinen päätoimittaja **Jari Touruainen** jättää tehtävät. Lehden omistajan mukaan syynä ovat strategiset näkemyserot lehden kehityssuunnista. Lehti käynnistää uuden päätoimittajan haun välittömästi.

Tourunen aloitti Savon Sanomissa syyskuussa 2006. Vastaavan päätoimittajan ja toimitusjohtajan tehtävät hän otti vastaan vuoden 2007 alussa.

Apetitille tappioita kalakaupoista

Sastamalalainen kalanjalostus- ja maahantuontiyhtiö V. Hukkanen Oy ostaa kalankasvatusyhtiö Taimen Oy:n.

Myyjinä ovat henkilöstöomistajat ja Apetit Kala. Oma kalankasvattamo tukee Hukkasen tavoitetta tarjota asiakkaille tuoretta kirjolohta eri muodoissaan. Yhtiö tunnetaan Kalaneuvos-tuotteista.

Apetit kirjaa osuuden myynnistä 3,9 miljoonan euron kertaluonteisen tappion.

HK rakentaa broileritehtaan Raumalle

HK Scan ilmoitti torstaina rakentavansa uuden broileritutetehtaansa Raumalle.

Tehdas korvaa valmistuttuaan vuoden 2017 lopulla yhtiön nykyisen tuotantolaitoksen Eurassa.

Sijoituspaikaksi oli ehdolla useita paikkakuntia Länsi-Suomen alueella. Rauman lisäksi vaihtoehtoina olivat Eura, Forssa ja Säkylä.

HK Scan kertoo tiedotteessaan päätyneensä Raumaan, koska ”kaupunki pystyi tarjoamaan sijainniltaan sopivimman, kaavoitetun ja infrastruktuuriltaan pisimmällä olevan tontin”.

”Alueen koko ja infrastruktuurin riittävä skaala vastaavat hyvin tarpeisiimme myös mahdollisia tulevaisuuden investointitarpeita ajatellen. Myös ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus eri tehtäviin on tärkeää, sanoo konsernin tuotanto- ja teknologiajohtaja **Aki Laiho**.

Rauma sijaitsee myös lähellä yhtiön broilerintuottajia.

Investoinnin arvo on yhtiön mukaan noin 80 miljoonaa euroa. 25 000 neliömetrin tehdasrakennuksen lisäksi arvioon sisältyy laitoksen vaatima infrastruktuuri sekä koneet ja laitteet.

Alun perin yhtenä vaihtoehtona oli myös nykyisen Euran tehtaan laajentaminen ja nykyaikaistaminen. Yhtiön hallitus päätyi kuitenkin elokuussa uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen verrattuaan uuden rakentamisen ja vanhan laajentamisen aiheuttamia kustannuksia ja riskejä (MT 5.8.).

Työntekijöitä vähennetään enintään 239:llä

HK Scanin tiedotteen mukaan investointi Raumalle ”auttaa turvaamaan elintarvikealan työpaikkojen pitkäjänteistä säilymistä Länsi-Suomessa”.

Nykyistä Euran tehdasta tehokkaamman uuden tehtaan pyörittämiseen tarvitaan kuitenkin lähes puolet nykyistä vähemmän työntekijöitä. Uusi tehdas työllistää noin 300 työntekijää, kun Eurassa työntekijöitä on vajaat 540.

Työntekijöiden vähentämistä koskevat yt-neuvottelut päättyivät viime viikolla. Euran laitoksen alasajosta HK Scan tekee 11 miljoonan euron alaskirjauksen.

> Uusi tehdas työllistää noin 300 työntekijää, kun Eurassa työntekijöitä on vajaat 540.

Satsaus uusiin innovaatioihin

HK Scan kertoo investoinnin lisäävän tuotannon automatisointia. Sen myötä toisaalta työntekijöitä vähennetään ja toisaalta tuotanto nopeutuu.

HK Scanin mukaan myös eläintautiriskeihin liittyvä bioturva paranee.

Samalla yhtiön tavoitteena on nopeuttaa uusien broileri-innovaatioiden kehittämistä sekä kotimarkkinoille että vientiin.

”HK Scan vahvistaa asemaansa voimakkaasti kasvavilla siipikarjamarkkinoilla sekä korkean jalostusarvon tuoteryhmissä, jotka ovat strategisia kohdesegmenttejämme”, sanoo toimitusjohtaja **Hannu Kottonen** yhtiön tiedotteessa.

HK Scan valmistaa broilerituotteensa Kariniemi-tuotemerkillä.

JUHANI REKU

Atrian teurastamossa ei ole sikaruuhkaa

Atrian sikateurastamossa Nurmossa ei ole tietoa ruuhkasta.

Myöskään porsaspuolella ei ole jonoa, sanoo toimitusjohtaja **Jari Leija** A-tuottajat oy:stä.

Leijan mukaan yhtiö pitää tarkalla ketjuohjauksella sikaketjunsa sopimustuottajilta teurastamoon tasapainossa. ”Jokaisella porsaalla pitää olla koti olemassa siinä vaiheessa, kun emakko siemennetään.”

”Ketjuohjaus perustuu pitkän aikavälin strategialle. Nyt käsitellään sikamääriä vuoteen 2020 saakka”, Leija kertoo.

Strategia puretaan vuosikohtaiseksi budjetiksi ja edelleen kuukausi- ja viikkotasolle.

”Kun tarkastelen kuluneille 7–8 kuukaudelle suunniteltuja ja toteutuneita teurasmääriä, niin ne ovat kutakuinkin yksi yhteen.”

Viikossa Atria teurastaa 16 000–17 000 sikaa. Vuodessa sianlihaa syntyy 77 miljoonaa kiloa emakot mukaan lukien.

Toinen suuri lihatalo HK Scan on purkanut teurassumaa kuljettamalla sikoja suoraan teurastuksesta Honkajoki Oy:n kierrätyslaitokseen.

Yhtiön mukaan noin 10 000 teurassian jono syntyi Forssan tuotantolaitoksella työtaistelutoimien ja mielenilmauksen vuoksi.

Markkinahäiriöt ovat väliaikaisia

Julkisuudessa on jonkin verran keskusteltu siitä, mikä olisi kestävä emakkomäärä Suomessa. Tähän Leija ei suoraan halua ottaa kantaa mutta muistuttaa jokaisen yrityksen arvioivan sopimussikaloidensa eläinmäärää omista lähtökohdistaan.

Suomen sikamäärän vähentäminen ei ole Leijan mukaan ratkaisu kotimaisen sianlihaketjun ongelmiin, koska kysyntä ei näytä vähenevän.

Aukko, jonka kotimaisen tarjonnan vähentäminen jättäisi, täyttyisi saman tien tuontilihalla.

”Sianlihantuotantomme on kiinni muussa eurooppalaisessa tuotannossa – halusimme tai emme. Tässä kilpailussa meidän on pärjättävä.”

Leijan mielestä suomalaisen sianlihantuotannon kannattavan toiminnan tiellä ei ole voittamattomia esteitä. Päiväkasvut, kierto ja porsastuotos ovat meillä hyvät ja kilpailukykyiset.

Jos sianlihankulutus ei ole hiipumassa kotimaassa, ei siitä ole viitteitä maailmanmarkkinoillakaan. Päinvastoin arvioiden mukaan vuosikymmenen vaihteessa sianlihaa tarvitaan noin 15 miljardia kiloa nykyistä enemmän.

Kulutus kasvaa erityisesti Aasiassa.

”Venäjän tuontikiellon aiheuttama tukkoisuus EU-markkinoilla on ohi menevä markkinahäiriö”, Leija sanoo.

Suoraan Atriaan itärajan sulkeutuminen ei ole pahasti heijastunut.

Yhtiö vei Venäjälle vuodessa vain 2–3 miljoonaa kilon verran lihaa.

Alkuperä esiin myös valmisteissa

Ainoa sianlihaketjun kannattavuutta nakertava asia on Suomen muita maita tiukemmat eläinten hyvinvointisäädökset.

Niiden noudattaminen rasittaa ketjua Leijan laskelmien mukaan viisi senttiä tuotettu sianlihakiloa kohti.

Leija kritisoikin sitä, että raaka-lihan alkuperä pitää merkitä, mutta suurkeittiöihin ja valmisruokateollisuuteen päätyvän sianlihan kotimaata ei tarvitse kertoa.

”Eikö kuluttajalla ole oikeus aina tietää lihan alkuperä?”

MAIJA ALA-SIURUA

Nähdään Tampereella.

CLAAS traktoreiden Suomen ensiesittely KoneAgria-näyttelyssä 8.-10.10.

KONEKESKO
www.konekesko.fi
CLAAS